

DE UITSPRAAK

(Verdict)

Thriller in twee bedrijven

door

AGATHA CHRISTIE

vertaling

Jan Hulsegge

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.

(Grimas Theatergrime verkoop)

Tel: 072 - 5 11 24 07

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **DE UITSPRAAK - VERDICT** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **AGATHA CHRISTIE** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © 1958 by Agatha Christie Ltd
Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363
1800 AJ Alkmaar
Telefoon 072 - 5112135
Website: www.ibva.nl
Email: info@ibva.nl
ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **10** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

PERSONEN: (in volgorde van opkomst)

Lester Cole

Mrs. Roper

Lisa Koletzky

Karl Hendryk

Dr. Stoner

Anya Hendryk

Helen Rollander

Sir William Rollander

Inspecteur Ogden

Brigadier Pearce

PLAATS VAN HANDELING:

De zitkamer van de flat van professor Hendryk in Bloomsbury.

TIJD VAN HANDELING:

Heden.

EERSTE BEDRIJF:

Eerste scène: een middag aan het begin van de lente

Tweede scène: veertien dagen later, 's middags

TWEEDE BEDRIJF:

Eerste scène: vier dagen later, rond het middaguur

Tweede scène: zes uur later, 's avond

Derde scène: twee maanden later, laat in de middag

DECOR:

De flat is de bovenverdieping van een oud huis in Bloomsbury. Het is een ruime kamer met comfortabel ouderwets meubilair. Onmiddellijk valt de overvloedige hoeveelheid boeken op; overal zijn boeken, op planken tegen de muur, op tafels, op stoelen, op de sofa en opgestapeld op de vloer. Midden achter leiden dubbele deuren naar een gang waaraan rechts de voor- deur ligt en links de keuken. In de kamer is de deur naar de slaapkamer van Anya rechts voor. Links is een schuifpui die leidt naar een klein balkon met een met klimop begroeid balkonhek en uitziet over de straat en een rij huizen aan de overkant. Het bureau is overdekt met boeken, een telefoon, een vloeiblok, agenda, enz. Naast het bureau staat een ladekast, gevuld met dossiermappen, natuurlijk boeken en overgebleven collegedictaten. Boven op dit alles staat een platenspeler. Aan beide zijden van de dubbele deur zijn ingebouwde boekenkasten. Naast de linker staat een kleine werktafel van Anya. Tussen de deuren en de boekenkast links staat een tafeltje met drie schappen eronder, met op ieder schap natuurlijk weer boeken en een plant op het bovenste blad. Tegen de wand naast de deur rechts staat een kleine wandtafel met boeken onder en op de tafel, en een plant bovenop de boeken op de tafel. Aan de andere kant van de deur rechts zijn planken aan de muur bevestigd met daarop uiteraard boeken en in een hoek de medicijnen van Anya. Onder de planken staat een kleine kast met nog meer boeken. Voor deze boekenplanken staat een bibliotheekladder. Rechts midden staat een sofa met een klein rond tafeltje erachter. Links en achter de tafel staan stoelen. Op alle drie meubelstukken liggen boeken. Links midden staat een grote, rode leunstoel, uiteraard bedekt met boeken. 's Avonds is de kamer verlicht door wandlampjes aan beide zijden van het raam en lampen op het bureau, de tafel rechts midden en de kast rechts. De schakelaars hiervoor zitten links naast de dubbele deuren. Rechts naast de slaapkamerdeur staat een stoel.

EERSTE BEDRIJF

Eerste Scène

(als het gordijn opengaat, staan de dubbele deuren open. Het toneel is donker. Als de lichten opgaan, staat Lester Cole gevaarlijk te balanceren op de bibliotheekladder. Hij is een onhandige, maar aardige jongeman van vierentwintig jaar met een verwarde bos haar op zijn hoofd. Hij is armoedig gekleed. Bovenop de ladder heeft hij een stapel boeken gelegd. Lester rekt zich regelmatig uit en haalt dan een boek van de bovenste plank, leest een paar stukjes hier en daar en legt het of op de stapel of hij zet het weer terug op zijn plaats)

MRS. ROPER: *(achter links in de hal)* Goed, Miss Koletzky, ik zal ervoor zorgen, voordat ik naar huis ga. *(Mrs. Roper komt van links de hal in. Ze is een stiekeme en onaardige hulp in de huishouding. Ze heeft haar mantel, hoed en een boodschappentas bij zich. Ze gaat naar rechts in de hal, komt dan onopvallend terugsluipen en komt de kamer binnen met haar rug tegen de rechter deur. Ze heeft Lester niet opgemerkt, die verdiept is in de boeken. Ze gaat voorzichtig naar de voorkant van het bureau, waar een pakje sigaretten ligt. Ze wil ze juist in haar zak steken als Lester het boek met een klap dichtdoet. Mrs. Roper schrikt zich een hoedje en draait zich snel om)* Oh, meneer Cole, ik wist niet dat u hier nog was. *(Lester zet het boek weer op de bovenste plank en valt bijna met ladder en al om)* Voorzichtig, voorzichtig! *(ze gaat naar de leunstoel en zet haar tas op de grond)* Dat ding is echt niet veilig, hoor. *(ze zet haar hoed op)* Het kan zomaar in elkaar storten, en wat zou er dan van u terecht komen, zeg ik altijd maar. *(ze trekt haar mantel aan)*

LESTER: Zeg dat wel. *(het licht begint te minderen omdat de avond valt)*

MRS. ROPER: Gisteren heb ik nog in de krant gelezen dat er een heer in zijn bibliotheek van de trap gevallen is. Eerst leek het niet zo ernstig, maar later hebben ze hem toch nog in allerijl naar het ziekenhuis moeten brengen. *(ze doet haar sjaal om)* Een gebroken rib. Zomaar door zijn long gestoken. *(met voldoening)* En de dag erna... *(ze windt de sjaal nog eens om haar hals)*de pijp uit.

LESTER: U leest wel lollige kranten, Mrs. Roper. *(hij verdiept zich weer in een boek en negeert Mrs. Roper)*

MRS. ROPER: En dat overkomt u ook nog eens als u zo doorgaat. *(ze gluurt naar de sigaretten op het bureau en dan weer naar Lester. Ziet dat hij geen aandacht voor haar heeft en begint weer naar het*

bureau te sluipen. Ze neuriet zachtjes en houdt Lester in de gaten. Ze doet de sigaretten in haar zak en gaat met het lege pakje naar het midden) Oh, moet je zien! De professor heeft geen sigaretten meer. (ergens buiten slaat een klok vijfmaal) Ik kan maar beter eerst nog even een nieuw pakje halen, voordat de winkel dicht is. Wil je aan Miss Koletzky zeggen dat ik zo snel mogelijk terug ben om de was af te maken? (ze pakt haar tas, gaat naar de hal en roept) Doe! (Mrs. Roper af. Men hoort de voordeur open- en dicht- gaan)

LESTER: *(zonder op te kijken) Ja, ja. Komt in orde. (links in de hal slaat een deur dicht. Lester schrikt en stoot de boeken van de ladder. Lisa Koletzky komt van links midden achter op. Ze is lang, knap, donker, vijfendertig met een sterke, enigszins raadselachtige persoonlijkheid. Ze heeft een warmwaterkruik in de hand) Sorry, Miss Koletzky, ik raap ze zo weer op. (hij komt de ladder af en raapt de boeken op)*

LISA: Hindert niet. Een paar boeken meer hier en daar maakt geen verschil.

LESTER: *(legt de boeken op de tafel) U liet me echt schrikken. Hoe gaat het met mevrouw Hendryk?*

LISA: *(draait de stop nog eens vast) Ach, hetzelfde nog. Ze heeft last van de kou. Ik heb een nieuwe kruik gemaakt.*

LESTER: Is ze al lang ziek?

LISA: Vijf jaar.

LESTER: Wordt ze nog wel weer beter?

LISA: Ze heeft goede en slechte dagen.

LESTER: Ja, ja. Maar ik bedoel echt beter? *(Lisa schudt haar hoofd)* Tjee, dat moet toch ruig zijn, hè?

LISA: Zoals je zegt: 'ruig'.

LESTER: *(terwijl hij de ladder weer opklimt) Kunnen de dokters er niets aan doen?*

LISA: Nee. Ze heeft een ziekte waar ze nog geen medicijn voor hebben gevonden. Misschien vinden ze die met de tijd wel, maar ondertussen..... *(ze haalt de schouders op)* zal ze niet echt weer beter worden. Iedere maand, ieder jaar, wordt ze een beetje zwakker. Maar dat kan nog jaren en jaren duren.

LESTER: Ja, dat is ruig. Voor hem trouwens ook. *(hij komt de ladder weer af)*

LISA: Je hebt gelijk, voor hem is het ook ruig.

LESTER: Hij is geweldig voor haar, hè?

LISA: Hij geeft erg veel om haar.

LESTER: *(gaat op de sofa zitten) Hoe was ze, toen ze jong was?*

LISA: Heel knap. Ja, een heel knap meisje, blond met blauwe ogen

en altijd een stralende lach.

LESTER: *(van zijn stuk gebracht)* Weet je, ik snap dat niet. Ik bedoel, het leven... waarom moet dat nu zo. Hoe sommige mensen kunnen veranderen. Ik bedoel, het is bijna niet te geloven wat echt is en wat niet – of er wel iets echt is.

LISA: *(gaat naar de slaapkamerdeur)* Deze kruik is anders echt genoeg. *(gaat rechts af en laat de deur openstaan. Lester pakt zijn schoudertas van de tafel en stopt er wat boeken in. Men hoort Lisa praten met Anya, maar de woorden zijn niet te verstaan. Lisa komt weer binnen)*

LESTER: *(verontschuldigend)* De professor zei dat ik mee mocht nemen wat ik wilde.

LISA: *(kijkt naar de boeken)* Als hij dat heeft gezegd, is dat prima.

LESTER: Hij is geweldig, hè?

LISA: *(met haar gedachten bij een boek)* Hmmm?

LESTER: De prof, bedoel ik. Geweldig. Dat vindt iedereen. Iedereen zegt dat hij enorm scherp is. Hij kan het zo goed onder woorden brengen. Het verleden komt weer helemaal tot leven. Ik bedoel, als hij het ergens over heeft, zie je dat voor je. Hij is heel bijzonder. Toch?

LISA: Hij is inderdaad heel knap.

LESTER: Mazzeltje voor ons dat hij zijn land uit moest en hier is gekomen. Maar het is niet alleen zijn kennis, er is ook nog iets anders, weet je wel.

LISA: *(pakt een boek)* Je hebt gelijk. *(begint te lezen)*

LESTER: Je voelt gewoon dat hij dwars door je heen kijkt. Ik bedoel, dat hij gewoon begrijpt hoe moeilijk het allemaal wel is. Omdat je er niet omheen kunt – het leven is moeilijk – toch?

LISA: *(leest)* Ik snap niet waarom dat zou moeten.

LESTER: *(schrikt)* Wat zegt u?

LISA: Ik snap niet waarom jij zegt – en zo veel mensen zeggen – dat het leven moeilijk is. Ik denk dat het leven erg eenvoudig is.

LESTER: Hé, kom even – eenvoudig is fors overtrokken.

LISA: Maar natuurlijk. Er is een vast patroon, en de scherpe kantjes zijn heel gemakkelijk te zien.

LESTER: Nu, ik vind het een ontstellende rotzooi. *(twijfelend, maar hopen dat hij gelijk heeft)* Bent u misschien zo'n soort Christian Scientist?

LISA: *(lacht)* Nee, ik ben geen Christian Scientist.

LESTER: Maar u bent van mening dat het leven gemakkelijk en gelukkig is.

LISA: Ik heb de woorden gemakkelijk een gelukkig niet gebruikt. Ik zei

dat het eenvoudig was.

LESTER: Ik weet dat u akelig goed bent.... *(verlegen)* ik bedoel, zoals u voor mevrouw Hendryk zorgt en zo.

LISA: Ik zorg voor haar omdat ik dat wil, niet omdat het goed is.

LESTER: Ik bedoel, u zou een goedbetaalde job kunnen krijgen als u wilde.

LISA: Oh, zeker, dat zou geen probleem zijn. Ik heb een graad in natuurkunde.

LESTER: *(onder de indruk)* Dat wist ik helemaal niet. Maar dan zou u zeker een job moeten zoeken. Ja toch?

LISA: Wat bedoel je – moeten?

LESTER: Nu, ik bedoel, het is toch zeker waardeloos als u dat verloren laat gaan, niet soms? Uw kennis, bedoel ik.

LISA: Een verkwisting van mijn opleiding, misschien, ja. Maar kennis.... ik denk dat ik datgene wat ik nu doe, goed doe, en ik houd ervan.

LESTER: Ja, maar.... *(de voordeur gaat open en dicht. Karl Hendryk komt van rechts midden achter binnen. Hij is een krachtige, knappe man van vijfenveertig. Hij heeft een koffertje en een klein boeket voorjaarsbloemen bij zich. Hij draait de lichten aan. Hij glimlacht tegen Lisa, die opstaat en zijn gezicht licht op van plezier als hij Lester ziet)*

KARL: Hallo, Lisa.

LISA: Hallo, Karl.

KARL: Kijk – voorjaar. *(hij geeft haar de bloemen)*

LISA: Oh, prachtig. *(ze zet de bloemen op de tafel rechts en pakt dan de jas en hoed van Karl aan. Midden achter af naar links)*

KARL: Zo, kom je al weer boeken halen? Mooi. Laat eens zien wat je hebt uitgezocht. *(ze bekijken samen de boeken)* Ja, Loshen is goed, heel verstandig. En de Verthmer. Salzen – ik waar- schuw je – hij is heel apart.

LESTER: Dan zou ik misschien beter....

KARL: Nee, nee. Lees het maar. Ik waarschuw je vanuit mijn eigen ervaring, maar jij moet je eigen beoordeling maken.

LESTER: Dank u, meneer. Ik zal er aan denken. *(hij pakt een boek van de tafel rechts)* Ik heb het boek van Loftus teruggebracht. Het is juist wat u zei – hij zet je echt aan het denken.

KARL: *(haalt een paar boeken uit zijn koffertje en legt die op het bureau)* Waarom blijf je niet eten?

LESTER: *(doet de boeken in zijn tasje)* Dank u zeer, meneer, maar ik heb een afspraak.

KARL: Juist. Nu, tot maandag dan. Wees zuinig op de boeken. *(Lisa*

komt weer binnen)

LESTER: *(bloost schuldig)* Oh, dat zal ik zeker, meneer. Het spijt me verschrikkelijk... meer dan ik kan zeggen, maar... ik ben er één kwijtgeraakt.

KARL: Denk er maar niet meer aan. Ik ben vroeger zelf ook de nodige boeken kwijtgeraakt. Dat gebeurt nu eenmaal.

LESTER: U vat het geweldig op. Geweldig. Er zijn er genoeg die me geen boeken meer geleend hadden.

KARL: Tja! Dat zou nogal dom zijn. Ga maar gauw, mijn jongen. *(Lester gaat min of meer met tegenzin af in de hal. Tegen Lisa)* Hoe gaat het met Anya?

LISA: Ze is vanmiddag heel depressief en kribbig geweest, maar ze is gaan slapen. Ik hoop dat ze nu slaapt.

KARL: Dan zal ik haar maar niet wakker maken. Die arme schat heeft alle slaap nodig die ze kan krijgen.

LISA: Ik zal de bloemen even op een vaas zetten. *(ze pakt een vaas, en gaat met vaas en bloemen links de hal in. Lester komt van rechts uit de hal de kamer weer in. Hij kijkt snel rond om zeker te zijn dat hij alleen met Karl is en gaat naar hem toe)*

LESTER: *(snel)* Ik moet nog even zeggen, meneer, dat ik dat boek niet verloren heb. *(Lisa komt zachtjes met de vaas met bloemen binnen en zet de vaas op de tafel rechts)* Ik... ik heb hem verkocht.

KARL: *(draait zich niet om en is niet verbaasd, maar knikt vriendelijk)* Juist. Je hebt hem verkocht.

LESTER: Ik was eigenlijk niet van plan om het te vertellen. Ik snap ook niet waarom ik het doe, maar ik voelde gewoon dat u het weten moest. Ik weet niet wat u nu over me denkt.

KARL: *(draait zich om; nadenkend)* Je hebt het verkocht. Voor hoeveel?

LESTER: *(redelijk trots op zichzelf)* Ik heb er twee pond voor gekregen. Twee pond.

KARL: Had je het geld nodig?

LESTER: Ja, dringend.

KARL: Waarvoor dan?

LESTER: *(kijkt hem wat onoprecht aan)* Nu ja... ziet u... mijn moeder is de laatste tijd wat ziek geweest en *(hij stopt en doet een stapje achteruit)* Nee, ik wil niet liegen, ik had het nodig... omdat, omdat... nu ja, er was een meisje. Ik wilde met haar uit, en.... *(Karl glimlacht tegen Lester en gaat naar hem toe)*

KARL: Ah! Je wilde het geld aan een meisje uitgeven. Juist. Mooi. Heel goed – heel goed.

LESTER: Goed? Maar....

KARL: Heel normaal. Het was natuurlijk niet goed om een boek van mij te stelen en tegen me te liegen, maar als je dan toch wat slechts moet doen, heb ik liever dat je er een goede reden voor hebt. En op jouw leeftijd is er geen betere reden dan – uitgaan met een meisje en plezier maken. *(hij klopt Lester op de schouder)* Is ze knap?

LESTER: Nu ja, ik vind dat natuurlijk wel. *(hij krijgt weer wat zelfvertrouwen)* Eerlijk gezegd, ze is geweldig.

KARL: *(met een begrijpend geginnik)* En hebben jullie genoten van die twee pond?

LESTER: Min of meer. Nu ja, ik bedoel, ik vond het eerst heel geweldig. Maar... maar ik voelde me een beetje ongemakkelijk.

KARL: Je voelde je ongemakkelijk – ja, dat is interessant.

LESTER: Geloof me, meneer, het spijt me vreselijk en ik schaam me kapot, en het zal niet weer gebeuren. En ik zal u eerlijk zeggen dat ik ga sparen en dat boek zo gauw mogelijk terug ga kopen om het terug te brengen.

KARL: *(ernstig)* Afgesproken. Nu, kop op, het is voorbij en vergeten. *(Lester kijkt Karl dankbaar aan en gaat af. Lisa komt langzaam naar Karl. Hij knikt)* Ik ben blij dat hij het me zelf verteld heeft. Ik hoopte het, maar je weet het natuurlijk nooit zeker.

LISA: Wist je dan dat hij het gestolen had?

KARL: Natuurlijk wist ik dat.

LISA: Maar je hebt hem niet laten merken dat je het wist.

KARL: Nee.

LISA: Waarom niet?

KARL: Omdat, zoals ik al zei, ik hoopte dat hij het zelf zou komen vertellen.

LISA: Was het een waardevol boek?

KARL: Om eerlijk te zijn, ik denk dat het onvervangbaar is.

LISA: Oh, Karl!

KARL: Arm jong, zo blij dat hij er twee pond voor gekregen heeft. De handelaar die het gekocht heeft, heeft het waarschijnlijk al lang voor veertig of vijftig pond doorverkocht.

LISA: Hij kan het dus helemaal niet terugkopen?

KARL: Nee.

LISA: Ik begrijp je niet, Karl. *(ze wordt wat ongeduldig)* Soms denk ik wel eens dat je gewoon met je laat sollen. Je laat het toe dat er dingen van je gestolen worden, dat je bedrogen wordt...

KARL: *(vriendelijk geamuseerd)* Maar, Lisa, ik ben niet bedrogen.

LISA: Nu, dat maakt het nog erger. Stelen is stelen. De manier waarop jij reageert, moedigt mensen alleen maar aan om te stelen.

KARL: (*nadenkend*) Is dat zo? Ik vraag het me af. Ik vraag me dat werkelijk af.

LISA: (*is nu kwaad en begint op en neer te lopen*) Jij kunt me soms toch zo kwaad maken, hè.

KARL: Ik weet het. Ik maak je altijd kwaad.

LISA: Dat vervelende jong...

KARL: Dat vervelende jong heeft alles in zich om een geweldig student te worden – een buitengewoon goed student. Dat is zeldzaam, weet je dat, Lisa. Dat is heel zeldzaam. Er zijn zo veel van die jongens en meisjes, die oprecht willen leren, maar ze zijn niet uit het goede hout gesneden. (*Lisa gaat op de sofa zitten, hij gaat naar haar toe*) Maar Lester Cole is gemaakt van datgene waar ze wetenschappers van maken. (*Lisa is gekalmeerd en ze legt haar arm liefdevol op de arm van Karl. Hij glimlacht spottend*) Je hebt er geen idee van wat voor invloed Lester Cole heeft op het leven van een vermoeide professor.

LISA: Ik begrijp dat wel. Er is zo veel middelmatigheid.

KARL: Middelmatigheid en erger. Ik ben bereid tijd te stoppen in de consciëntieuze ploeteraar, ook al is hij niet echt briljant, maar mensen die kennis verzamelen als een vorm van intellectueel snobisme, die het uitproberen zoals je een stuk opsmuk uitprobeert, die alleen maar hier en daar hap snap iets op willen pikken en die willen dat het voedsel goed voorgekauwd wordt opgediend, moeten niet bij mij zijn. Ik heb er vandaag nog een afgewezen.

LISA: Wie?

KARL: Een verwend jong ding. Ze is natuurlijk vrij om college te lopen en haar tijd te verdoen, maar ze wil privé-les – bijles.

LISA: Wil ze ervoor betalen?

KARL: Dat zit erachter. Haar vader is, denk ik, behoorlijk rijk en heeft altijd alles voor zijn dochter gekocht wat haar hartje begeerde. Maar hij zal bij mij geen privé-les voor haar kunnen kopen.

LISA: We zouden het geld goed kunnen gebruiken.

KARL: Dat weet ik. Maar het heeft niets met geld te maken. Het is de tijd, Lisa. Ik heb er echt de tijd niet voor. Er zijn twee jongens, Sydney Abrahamson – je kent hem wel – en nog een knaap. De zoon van een mijnwerker. Beiden hebben een helder verstand, waanzinnig scherp, en ik denk dat ze het in zich hebben. Maar ze hebben beiden een handicap omdat ze zo'n bedonderde basisopleiding hebben. Ik moet ze wel extra les geven als ze een kans willen maken. (*Lisa staat op en drukt haar sigaret uit in de asbak op het bureau*) Ze zijn het waard, Lisa, ze zijn het waard. Snap je?

LISA: Ik snap dat het onmogelijk is om jou te veranderen, Karl. Je staat een beetje te glimlachen als een student zich een waardevol boek toeëigent, je weigert een rijke student omdat je een arme wilt helpen. Ik weet zeker dat het allemaal erg nobel is, maar met dat soort nobelheid worden de bakker en de slager en de groenteman niet betaald.

KARL: Maar Lisa toch, zo erg zijn we er toch niet aan toe?

LISA: Nee, zo erg nog niet, maar een beetje meer geld zouden we best kunnen gebruiken. Denk je alleen maar eens even in wat we met deze kamer zouden kunnen doen. (*achter rechts wordt met een stok op de grond gestampt*) Ah! Anya is wakker.

KARL: Ik ga wel even naar haar toe. (*rechts voor af. Lisa glimlacht, zucht en schudt haar hoofd, pakt dan de boeken van de leunstoel en legt ze op de tafel rechts. Achter is de muziek van een draaiorgel te horen. Lisa pakt haar boek weer en gaat weer op de sofa zitten lezen. Mrs. Roper komt van rechts de hal binnen. Ze heeft een groot pak was bij zich. Ze gaat naar links in de hal, legt het pak neer en komt de kamer binnen met haar boodschappentas*)

MRS. ROPER: Ik heb de was opgehaald. En nog een pakje sigaretten voor de professor gehaald. Hij was er weer helemaal door. (*ze legt een doosje sigaretten uit haar tas op het bureau*) Oh! Ze kunnen toch tekeergaan als ze geen saffies meer hebben. U had meneer Freemantel eens moeten horen. (*zet haar tas op de grond*) Schreeuwde moord en brand als ie geen saffie meer had. Altijd katten op zijn vrouw. Ze konden niet met elkaar overweg, ziet u, hij had een secretaresse. Akelig ding! Toen de scheiding er aankwam, had ik hem nog wel het een en ander kunnen vertellen. Ik zou het nog gedaan hebben ook, maar m'n man vond het niet goed. Ik dacht dat het zijn goeie recht was, maar hij zei: 'Nee, Ivy', zei ie, 'je moet niet tegen de wind in spugen.' (*de voordeurbel gaat*) Zal ik kijken wie dat is?

LISA: Graag, Mrs. Roper. (*Mrs. Roper af in de hal rechts*)

DOKTER: (*achter*) Goedenavond, Mrs. Roper. (*Mrs. Roper komt weer binnen. Dokter Stoner komt achter haar aan. Hij is de typische huisarts van de oude stempel, ongeveer zestig. Hij voelt zich duidelijk thuis*)

MRS. ROPER: 't Is de dokter.

DOKTER: Goedenavond, Lisa. (*hij kijkt rond naar de massa boeken*)

LISA: Hallo, dokter Stoner.

MRS. ROPER: (*pakt haar tas*) Nu, ik ben ervandoor. Oh, Miss Kowitzky, morgen breng ik wel een onsje thee mee. Het is op, heb ik wel gezien. Doei! (*Mrs. Roper af, doet de deuren achter zich dicht.*)

De dokter gaat naar de sofa)

DOKTER: Zo, Lisa, hoe gaat het? *(Lisa gaat naar de tafel en legt een stukje papier van de bloemen tussen de bladzijden waar ze aan het lezen was)* Heeft Karl weer boeken gekocht of verbeeld ik me maar dat er meer dan anders zijn? *(hij haalt wat boeken van de sofa en legt die op de tafel. Lisa pakt het overgebleven stuk inpakpapier en gooit het in de papiermand)*

LISA: Ik heb hem verboden nog meer boeken te kopen, dokter. We hebben nu al bijna geen stoel meer om op te zitten.

DOKTER: Je hebt groot gelijk om hem de les te lezen, Lisa, maar ik denk niet dat het veel zal helpen. Karl heeft liever een boek voor zijn diner dan een stuk vlees. Hoe gaat het met Anya?

LISA: Ze is vandaag heel depressief en in een slechte bui. Gisteren leek ze wat beter en was ze opgewekt.

DOKTER: Ja, ja, zo gaat het nu eenmaal. *(hij zucht)* Is Karl nu bij haar?

LISA: Ja.

DOKTER: Hij laat haar niet in de steek. *(de draaiorgelmuziek neemt af)* Heb je je wel eens gerealiseerd wat voor een bijzonder man Karl eigenlijk is? De mensen voelen dat, ze worden erdoor beïnvloed.

LISA: Hij maakt indruk, ja.

DOKTER: *(scherp)* Wat wil je daarmee zeggen, jongedame?

LISA: *(pakt haar boek)* 'Er zijn geen amarantvelden aan deze zijde van het graf.'

DOKTER: *(pakt haar boek)* H'm. Walter Savage Landor. Waarom haal je hem juist aan, Lisa?

LISA: Omdat u en ik weten dat er geen amarantvelden – geen onsterfelijkheid – te verdienen vallen aan deze zijde van het graf. Maar Karl weet dat niet. Voor hem zijn de amarantvelden hier en nu en dat kan gevaarlijk zijn.

DOKTER: Gevaarlijk – voor hem?

LISA: Niet alleen voor hem. Ook gevaarlijk voor anderen, voor degenen die van hem houden, die van hem afhankelijk zijn. Mensen als Karl.... *(ze stopt)*

DOKTER: *(na even)* Ja? *(rechts achter zijn stemmen hoorbaar. Lisa gaat naar haar werktafel en gaat zitten. Karl komt binnen, terwijl hij de rolstoel van Anya Hendryk voor zich uit duwt. Anya is ongeveer achtendertig, kribbig en met de sporen van een voorbije schoonheid. Zo nu en dan blijkt ineens dat ze vroeger een koket en knap meisje moet zijn geweest. Ze is meestal een ruziezoekende en klagende invalide)*

KARL: Ik dacht al dat ik je stem hoorde, dokter.

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto